

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
І МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

І. Г. Шавкун

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«___» _____ 2022 р.

ІНВЕСТИВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки

бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності

073-Менеджмент

(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна

програма

«Менеджмент міжнародного бізнесу»

Укладач Коваленко Н.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бізнес-адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Протокол № 1 від “25” серпня 2021 р.
Завідувач кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

(підпис)

Д.Т. Бікулов

(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету менеджменту

Протокол № 6 від “04” січня 2022 р.
Голова науково-методичної ради факультету
менеджменту

(підпис)

О.В. Юдіна

(ініціали, прізвище)

Погоджено

з навчально-методичним відділом

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u> (шифр і назва)	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
	Кількість кредитів – 3	За вільним вибором студентів	
		Цикл дисциплін професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність <u>073-Менеджмент</u> (шифр і назва)	Загальна кількість годин – 90	Семестр	
		7-й	8-й
Освітньо-професійна програма <u>Менеджмент міжнародного бізнесу</u> (назва)	Змістових модулів – 4	Лекції	
		16 год.	6 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	Практичні	
		8 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		66 год.	80 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інвестування міжнародного бізнесу» є засвоєння здобувачами вищої освіти системних знань щодо об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей управління інвестиційними процесами у міжнародному бізнесі, а також набуття навичок щодо їх практичного використання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інвестування міжнародного бізнесу» є:

- набуття глибоких теоретичних знань з питань сутності, мети та функцій інвестиційного менеджменту;
- опанування методологічними засадами та методичним інструментарієм інвестиційного менеджменту;
- оволодіння навичками оцінки та прогнозування розвитку інвестиційного ринку, оцінки інвестиційної привабливості підприємств, регіонів та галузей економіки;
- набуття навичок розробки інвестиційної стратегії підприємства та механізму її реалізації, а також розробки стратегії формування інвестиційного капіталу підприємства та управління ним;
- вироблення навичок щодо порядку підготовки реальних інвестиційних проектів підприємства, оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів та правил прийняття інвестиційних рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
Результати навчання	
– Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності підприємства;	<p><u>Методи навчання:</u> словесні, наочні, аналітичні, репродуктивні та продуктивні.</p> <p><u>Контрольні заходи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – тестування; – опитування; – практичні завдання: розв'язання розрахункових задач із тем курсу; – самостійні творчі роботи: дослідження динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в Україну, дослідження динаміки обсягів експорту/імпорту та їх впливу на показник ВВП; визначення ліквідних і неліквідних об'єктів інвестування; дослідження прикладів інвестування у міжнародному бізнесі та стратегій розвитку багатонаціональних підприємств.
– уміти формувати цілі функціонування міжнародних організацій, визначати місію та цілі міжнародної діяльності, організувати їх реалізацію, планувати виробничу діяльність, управляти процесами прийняття управлінських рішень у міжнародному бізнесі;	
– демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;	
– описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;	
– виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;	
– демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;	
– виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.	
Компетентності	
– Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;	<p><u>Методи навчання:</u> словесні, наочні, аналітичні, репродуктивні та продуктивні.</p> <p><u>Контрольні заходи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – тестування; – опитування; – засвоєння методів та інструментарію інвестиційного менеджменту; – самостійні творчі роботи: аналіз динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в Україну й динаміки обсягів експорту/імпорту та визначення їх впливу на показник ВВП.
– здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;	
– знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;	
– здатність визначати та описувати характеристики підприємства, що діє на національному та міжнародному ринках;	
– здатність аналізувати результати діяльності підприємства, зіставляти їх із факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, ураховуючи фактори впливу на діяльність підприємства;	<p><u>Методи навчання:</u> наочні, аналітичні, репродуктивні та продуктивні</p> <p><u>Контрольні заходи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – тестування; – опитування; – практичне завдання: розв'язання розрахункових задач.
– здатність визначати перспективи розвитку підприємства;	
– здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (планування, організація, мотивація, контроль).	<p><u>Методи навчання:</u> словесні, наочні, аналітичні, репродуктивні та продуктивні</p> <p><u>Контрольні заходи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – тестування; – опитування; – практичні завдання: розв'язання розрахункових задач із оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів за показниками NPV, PI, PBP, IRR. – самостійні творчі роботи: дослідження прикладів інвестування у міжнародному бізнесі та стратегій розвитку багатонаціональних підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення навчальної дисципліни «Інвестування міжнародного бізнесу» базується на теоретичних положеннях класиків економіки, менеджменту, маркетингу, соціології, психології, соціальної психології та педагогіки. Основою вивчення є теоретичні положення щодо заснування бізнесу, управління персоналом, організаціями, налагодження та координації їх роботи в сучасних умовах ринку, розробки механізмів їх розвитку. Вивчення курсу «Інвестування міжнародного бізнесу» засноване на знаннях економічної теорії, теорії управління і взаємопов'язане з такими дисциплінами: «Управління сталим розвитком підприємства», «Планування та управління фінансами підприємства», «Операційний менеджмент», «Інноваційний менеджмент», «Стратегічний менеджмент».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інвестування у міжнародному бізнесі

Тема 1. Інвестиції і ринок капіталу у сучасній економіці

Економічна сутність та форми інвестицій. Класифікація інвестицій: реальні та фінансові, прямі і непрямі, короткострокові та довгострокові, внутрішні та закордонні, валові та чисті, приватні, державні, іноземні та спільні. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Сутність, мета і завдання інвестиційного менеджменту. Теорія запозичених коштів. Закон попиту і пропозиції. Рівновага на ринку капіталів. Теорія міжчасового вибору. Бюджетне обмеження та оптимальне співвідношення поточного і майбутнього споживання.

Інвестиційний попит і пропозиція. Доходність інвестицій. Закон граничної ефективності інвестицій. Мобільність капіталу, валютні курси та відсоткові ставки у міжнародних взаємозв'язках. Номінальний і реальний валютні курси. Гіпотеза про паритет купівельної спроможності валюти. Арбітражні операції.

Тема 2. Оцінка вартості грошей у часі

Концепція оцінки вартості грошей у часі. Поняття процентної та дисконтної ставки. Порівняння вартості грошей на початку їх інвестування з вартістю грошей при їх поверненні.

Визначення майбутньої вартості грошей. Визначення теперішньої вартості грошей. Процес нарощування за простими відсотками. Процес дисконтування за простими відсотками.

Процес нарощування за складними відсотками. Процес дисконтування за складними відсотками. Методи нарощування і дисконтування вартості грошей за простими та складними відсотками. Графічна інтерпретація нарощування і дисконтування вартості грошей за простими та складними відсотками. Множники нарощування і дисконтування вартості грошей.

Поняття ануїтету та методи його розрахунку. Визначення майбутньої та теперішньої вартості ануїтету.

Змістовий модуль 2. Фінансовий ринок: структура, інструменти та учасники

Тема 3. Фінансові ринки та інструменти

Види цінних паперів і інвестиційна діяльність. Інструменти позики: простий і переказний векселі, купонні й дисконтні облігації, ощадні сертифікати, прості акції. Гібридні інструменти: привілейовані акції та конвертовані облігації. Похідні цінні папери: форвардні угоди, ф'ючерсні угоди, опціони, варанти, цінні папери з властивостями опціонів.

Види фінансових посередників та їх функції (банки та біржі, інвестиційні фонди і компанії, страхові компанії, пенсійні фонди, торговці цінними паперами). Фінансові ринки та державне регулювання ринку цінних паперів. Основні функції державних органів влади у регулюванні ринку цінних паперів. Фінансовий ринок та його структура за типами майнових зобов'язань і строками реалізації майнових зобов'язань: грошовий ринок, кредитний ринок, фондовий ринок, ринок цінних паперів.

Тема 4. Інвестиційний ризик та методи його вимірювання

Сутність інвестиційних ризиків, їх класифікація та методи оцінки інвестиційних ризиків. Поняття інвестиційного ризику. Класифікація інвестиційних ризиків: за сферами прояву (економічний, політичний, соціальний, екологічний); за формами інвестування (ризик реального інвестування, ризик фінансового інвестування); за джерелами виникнення (систематичний або ринковий і несистематичний або специфічний). Абсолютний і відносний показники оцінки інвестиційного ризику.

Методи вимірювання інвестиційних ризиків: визначення середньоквадратичного відхилення, визначення коефіцієнта варіації, визначення бета-коефіцієнта, експертний метод. Критерії та рівні оцінки інвестиційних ризиків: безризикові інвестиції, інвестиції з рівнем критичного ризику, інвестиції з рівнем катастрофічного ризику.

Змістовий модуль 3. Методологічні засади оцінки ліквідності інвестицій й інфляції

Тема 5. Ліквідність інвестицій та методи її оцінки

Ліквідність інвестицій: сутність, класифікація та методи оцінки ліквідності інвестицій. Поняття ліквідності інвестицій. Критерії оцінки ступеня ліквідності інвестицій: час трансформації інвестицій у грошові кошти; розмір фінансових втрат інвестора у зв'язку з трансформацією інвестицій у грошові кошти.

Класифікація ліквідності інвестицій за часом: терміноволіквідні об'єкти інвестування, високоліквідні об'єкти інвестування, середньоліквідні об'єкти інвестування, слаболіквідні об'єкти інвестування.

Фінансові втрати і фінансові витрати. Оцінка ліквідності інвестицій за рівнем фінансових втрат: низькі, середні, високі і дуже високі. Залежність ліквідності інвестицій за часом трансформації і рівнем фінансових втрат.

Залежність між рівнем ліквідності і розміром інвестиційного доходу. Премія за ліквідність.

Тема 6. Інфляція: її сутність, вимір, показники та методи оцінки інфляції

Поняття інфляції та її вплив на вартість грошових коштів. Вплив інфляції на інвестиційну діяльність підприємства: відносне заниження вартості окремих матеріальних активів, що використовуються підприємством (основних засобів, запасів товарно-матеріальних цінностей тощо); зниження реальної вартості грошових і інших фінансових активів підприємства (дебіторської заборгованості, нерозподіленого прибутку, інструментів фінансового інвестування тощо); заниження собівартості виробництва продукції, що викликає штучне зростання суми прибутку і призводить до зростання податкових відрахувань з неї; падіння реального рівня майбутніх інвестиційних доходів підприємства тощо.

Показники оцінки інфляції: темп інфляції, фактичний темп, очікуваний темп інфляції, індекс інфляції, номінальна сума коштів, реальна сума коштів, номінальна відсоткова ставка, реальна відсоткова ставка, інфляційна премія.

Методи оцінки інфляції. Урахування чинника інфляції у фінансово-економічних розрахунках, пов'язаних із інвестиційною діяльністю: при коригуванні нарощеної вартості грошей; при формуванні ставки відсотка (з урахуванням інфляції), яка буде використовуватись для нарощування та дисконтування; при прогнозуванні рівня доходів від інвестицій із урахуванням темпів інфляції.

Змістовий модуль 4. Методика оцінки ефективності бізнес-планів інвестиційних проєктів

Тема 7. Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестиційних проєктів

Розробка бізнес-планів інвестиційних проєктів. Структура та зміст бізнес-плану інвестиційного проєкту.

Показники оцінки інвестиційних проєктів: чистий грошовий потік, норма дисконтування, термін реалізації проєкту, інвестиції. Методика оцінки ефективності реальних інвестицій. Порядок визначення чистої приведеної вартості інвестиційного проєкту. Визначення коефіцієнту ефективності (індексу прибутковості) інвестиційного проєкту. Визначення періоду окупності інвестиційного проєкту. Порядок визначення внутрішньої норми рентабельності (прибутковості) інвестиційного проєкту.

Тема 8. Прямі закордонні інвестиції у стратегіях багатонаціональних підприємств

Визначення прямих закордонних інвестицій як функції міжнародного бізнесу. Прямі та портфельні закордонні інвестиції. Активне управління інвестиційним портфелем. Пасивне управління інвестиційним портфелем. Контроль нового або існуючого бізнесу за допомогою таких заходів фінансування: випуск акцій; місцеві або закордонні запозичення; купівля підприємства материнською компанією.

Причини закордонного інвестування багатонаціональних підприємств: скорочення виробничих і транспортних витрат, здешевлення кінцевого виробництва (іноземного складання), формування портфеля виробничих ресурсів, присутність на нових ринках збуту, експортні обмеження, необхідність місцевої присутності, подолання правила «buy national» (схильність покупок у місцевих виробників), реакція на загрозу конкуренції.

Функції прямих закордонних інвестицій у міжнародному бізнесі. Види прямих закордонних інвестицій залежно від стратегічних та операційних цілей міжнародного бізнесу.

Вплив прямих закордонних інвестицій на основні макроекономічні показники. Вплив прямих закордонних інвестицій на платіжний баланс країни: потоки капіталів, що супроводжують інвестиційний проєкт; відтоки коштів, які можуть перевищувати початкові інвестиції, якщо проєкт високоприбутковий; експорт виробленої на місцевому ринку продукції та імпорт продукції, що продається на ньому; інші фінансові потоки між материнською і дочірньою фірмами (внутрішні позики, виплати премій тощо); «ефект заміщення».

Можливості і загрози прямих закордонних інвестицій у міжнародному бізнесі.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год.		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год.		Практичні заняття, год.		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. завдання, к-ть балів	Практ. завдання, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	6/3	4	2	2	1	9	12	4	15	19
2	15	6/2	4	1	2	1	9	13	4	14	18
3	15	6/2	4	1	2	1	9	13	4	4	8
4	15	6/3	4	2	2	1	9	12	4	11	15
Усього за змістові модулі	60	24/10	16	6	8	4	36	50	16	44	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30	-	-	-	-	-	30	30	24	16	40
Загалом	90	24/10	16	6	8	4	66	80	40	60	100

5. Теми лекційних занять

№ ЗМ	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Тема 1. Інвестиції і ринок капіталу у сучасній економіці.	2	1
	Тема 2. Оцінка вартості грошей у часі.	2	1
2	Тема 3. Фінансові ринки та інструменти.	2	0,5
	Тема 4. Інвестиційний ризик та методи його вимірювання.	2	0,5
3	Тема 5. Ліквідність інвестицій та методи її оцінки.	2	0,5
	Тема 6. Інфляція: її сутність, вимір, показники та методи оцінки інфляції.	2	0,5
4	Тема 7. Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів.	2	1
	Тема 8. Роль прямих закордонних інвестицій у розвитку міжнародного бізнесу.	2	1
Разом		16	6

6. Теми практичних занять

№ ЗМ	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Тема 1. Інвестиції і ринок капіталу у сучасній економіці.	1	0,5
	Тема 2. Оцінка вартості грошей у часі.	1	0,5
2	Тема 3. Фінансові ринки та інструменти.	1	0,5
	Тема 4. Інвестиційний ризик та методи його вимірювання.	1	0,5
3	Тема 5. Ліквідність інвестицій та методи її оцінки.	1	0,5
	Тема 6. Інфляція: її сутність, вимір, показники та методи оцінки інфляції.	1	0,5
4	Тема 7. Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів.	1	0,5
	Тема 8. Роль прямих закордонних інвестицій у розвитку міжнародного бізнесу.	1	0,5
Разом		8	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

Зміст і методичні рекомендації до виконання та оформлення завдань містяться на сторінці курсу в СЕЗН Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11315>

№ ЗМ	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання*	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тестування	<p>Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 1)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що розуміють під інвестиціями у мікроекономіці? 2. Що розуміють під інвестиціями у макроекономіці? 3. За якою ознакою інвестиції поділяються на внутрішні й закордонні? 4. Що розуміють під інвестиціями у теорії виробництва? 5. Що розуміють під інвестиціями у теорії фінансів? 6. Як називаються засоби виробництва, які використовуються впродовж тривалого періоду? 7. Дайте визначення реальним інвестиціям? 8. Як називається вкладення коштів в обмін на зобов'язання (цінні папери)? 9. За якою ознакою інвестиції поділяються на реальні та фінансові? 10. Як класифікуються інвестиції за характером участі інвестора у процесі інвестування? 	<p>Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. 	2
	Практичне завдання – розв'язання розрахункових задач із визначення теперішньої та майбутньої вартості коштів за простими відсотками.	<p>Повторити теоретичний матеріал теми «Оцінка вартості грошей у часі» і розв'язати задачі №№ 1–2.</p> <p><i>Задача № 1.</i> Необхідно визначити майбутню вартість внеску і суму доходу за рік за простими відсотками за таких умов: початкова сума внеску – 7 000 грн.; процентна ставка, що виплачується щоквартально, складає 3 %. Зобразити графічно процес нарощування вартості внеску за простими відсотками.</p> <p><i>Задача № 2.</i> Необхідно визначити теперішню вартість внеску і суму дисконту за рік за простими відсотками за таких умов: майбутня вартість – 7 000 грн.; дисконтна ставка складає 3 % в квартал. Зобразити графічно процес дисконтування вартості внеску за простими відсотками.</p>	<p>Розв'язання розрахункових задач. Загалом передбачено розв'язання 2-х задач. Кожна задача оцінюється максимально в 3 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 3 бали – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок; – 2 бали – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), розрахунки виконані з помилками; – 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі (менше 50 %), розрахунки виконані з помилками; – 0 балів – завдання не виконано. 	6

	Тестування	<p>Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вкажіть вірну структуру учасників ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів». 2. Яку роль виконують фірми на ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів»? 3. Яку роль виконують домашні господарства на ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів»? 4. Що виступає ціною, яку сплачує позичальник кредитору за право використання коштів упродовж певного періоду? 5. Продовжити речення: «Чим довший період використання коштів позичальником, тим ...» 6. Як називається сумарний обсяг коштів, які готові запозичити або залучити підприємства при різних рівнях процентної ставки? 7. Як називається обсяг коштів, які готові надати інвестори (домашні господарства) при кожному рівні процентної ставки? 8. Як називається стан ринку, коли жоден з учасників ринку не має можливості впливати на ціну й ціна формується під впливом попиту та пропозиції? 9. Як називається стан ринку, коли обсяг попиту дорівнює обсягу пропозиції? 10. Коли виникає прагнення фірми до здійснення інвестицій? 	<p>Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. 	2
	Практичне завдання – розв’язання розрахункових задач із визначення теперішньої та майбутньої вартості коштів за складними відсотками.	<p>Повторити теоретичний матеріал теми «Оцінка вартості грошей у часі» і розв’язати задачі №№ 3–5.</p> <p><i>Задача № 3.</i> Необхідно визначити майбутню вартість внеску і суму доходу за рік за складними відсотками за таких умов: початкова сума внеску – 21 000 грн.; процентна ставка при розрахунку суми складного відсотку встановлена у розмірі 2,5 % у квартал. Зобразити графічно процес нарощування вартості внеску за складними відсотками.</p> <p><i>Задача № 4.</i> Перед інвестором стоїть завдання розмістити 300 тис. грн. на депозитний внесок терміном на один рік. Один банк пропонує інвестору виплачувати дохід за складними відсотками у розмірі 2,5 % у квартал; другий – у розмірі 3 % один раз на чотири місяці; третій – у розмірі 5 % двічі на рік; четвертий – у розмірі 10 % один раз на рік.</p> <p>Необхідно визначити, який варіант інвестування кращий, заповнити таблицю розрахунку вартості внеску за різних умов інвестування та зобразити графічно процес нарощування суми внеску за складними відсотками.</p> <p><i>Задача № 5.</i> Необхідно визначити теперішню вартість внеску і суму дисконту за рік за складними відсотками за таких умов: майбутня вартість – 21 000 грн.; дисконтна ставка при розрахунку суми складного відсотку встановлена у розмірі 2,5 % у квартал. Зобразити графічно процес дисконтування вартості внеску за складними відсотками.</p>	<p>Розв’язання розрахункових задач. Загалом передбачено розв’язання 3-х задач. Кожна задача оцінюється максимально в 3 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 3 бали – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок; – 2 бали – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), розрахунки виконані з помилками; – 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі (менше 50 %), розрахунки виконані з помилками; – 0 балів – завдання не виконано. 	9
Усього за ЗМ 1	4			19

2	Тестування	<p>Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як називається відсоток від інвестиційних витрат, що виражає розмір прибутку від інвестування ? 2. Про що говорить «Закон граничної ефективності інвестицій»? 3. Яке припущення лежить в основі «Теорії міжчасового вибору»? 4. Що є процентною ставкою у «Теорії міжчасового вибору»? 5. Що означає точка D на графіку? 6. Як називається лінія АВ на графіку розподілу бюджету на майбутній і поточний періоди? 7. Хто є основним учасником фінансового ринку, який впливає своїми діями на процентні ставки і, як наслідок, на обсяги інвестицій? 8. Що є одним з головних факторів на міжнародному ринку капіталів, який визначає попит на фінансові ресурси? 9. Чим визначається режим функціонування національного валютного ринку? 10. Який режим валютного курсу діяв в Україні до 2014 року? 	<p>Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. 	2
	<p>Практичне завдання – аналіз динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в Україну, аналіз динаміки обсягів експорту/імпорту та їх впливу на показник ВВП.</p>	<p>На основі даних офіційних сайтів НБУ та Міністерства фінансів України (https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service) та Платіжного балансу України за 1991–2021 рр. заповнити таблиці №№ 1–4 і побудувати графіки в Excel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в економіку України; 2) обсягів експорту, імпорту та балансу товарів; 3) обсягів експорту, імпорту та балансу послуг; 4) динаміки ВВП України. 5) проаналізувати дані за складовими ВВП і визначити чинники, які б сприяли його зростанню. 	<p>Виконання практичного завдання. Загалом передбачено виконання 5 практичних завдань. Кожне завдання оцінюється максимально в 2 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 бали – завдання виконані в повному обсязі, висновки зроблено вірно; – 1 бал – завдання виконані не в повному обсязі (більше 50 %), висновки зроблено з незначними неточностями; – 0 балів – завдання не виконано. 	10
	Тестування	<p>Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 4)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як встановлюється курс валют на українському валютному ринку? 2. Що таке номінальний валютний курс? 3. Що таке реальний валютний курс? 4. У чому полягає суть гіпотези про паритет купівельної спроможності валюти? 5. Що розуміють під поняттям арбітраж? 6. Що таке цінні папери? 7. Що таке конвертована облігація? 8. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний контракт, ф'ючерсний контракт, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону? 9. Як називається угода, в якій одна сторона зобов'язується купити, а інша продати певний базовий актив по заздалегідь обговореній ціні у певний момент часу в майбутньому? 10. Як називається різновид угоди на строк, відповідно до якої покупець має право купити, а продавець зобов'язується продати певний базовий актив по заздалегідь обговореній ціні у певний момент часу в майбутньому? 	<p>Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. 	2

	Практичне завдання – розв’язання розрахункових задач із визначення рівня інвестиційного ризику за проектами.	Повторити теоретичний матеріал теми «Інвестиційний ризик і методи його вимірювання» і розв’язати задачі №№ 6–7 (варіант – відповідно до порядкового номера студента у списку групи). <i>Задача № 6.</i> Необхідно визначити рівень інвестиційного ризику за двома інвестиційними проектами методом розрахунку середньоквадратичного відхилення. <i>Задача № 7.</i> Необхідно визначити рівень інвестиційного ризику за двома інвестиційними проектами методом розрахунку коефіцієнту варіації.	Розв’язання розрахункових задач. Загалом передбачено виконання 2 задач. Кожна задача оцінюється максимально в 2 бали: – 2 бали – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок; – 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), розрахунки виконані з помилками; – 0 балів – завдання не виконано.	4
Усього за ЗМ 2	4			18
3	Тестування	Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 5) 1. Як називається опціонний контракт на придбання акцій корпорації, продавцем яких є сама корпорація - емітент цих акцій? 2. Який з інститутів є невід’ємною частиною фінансової системи, предметом діяльності яких є фінансові інструменти (тобто цінні папери)? 3. Яка із цих видів діяльності не відноситься до функцій фінансових посередників? 4. Хто виконує функцію регулювання ринку цінних паперів в Україні? 5. Який з нижче перерахованих законів не відноситься до сфери інвестиційної діяльності? 6. Які з далі наведених функцій не відносяться до сфери державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні? 7. До якої групи цінних паперів відносяться векселі, облігації, ощадні сертифікати та прості акції? 8. Що таке простий вексель (соло вексель)? 9. Що таке переказний вексель (тратта вексель)? 10. Що таке фінансовий вексель?	Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала: – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь.	2
	Практичне завдання – визначення ліквідних і неліквідних об’єктів інвестування.	Повторити тему «Ліквідність інвестицій та методи її оцінки» і навести приклади найбільш ліквідних і найменш ліквідних об’єктів інвестування. Пояснити, у якій залежності знаходяться показники ліквідності інвестицій і часу.	Виконання практичного завдання. Завдання оцінюється максимально в 2 бали: – 2 бали – завдання виконані у повному обсязі, висновки зроблено вірно; – 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), висновки зроблено з незначними неточностями; – 0 балів – завдання не виконано.	2
	Тестування	Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 6) 1. За якими критеріями структурований фінансовий ринок? 2. Як називаються цінні папери, які являють собою зобов’язання по виплаті фіксованих сум коштів в узгоджені умовами випуску моменти часу і з обумовленими процентними ставками? 3. Як називаються права власності або інструменти, що обслуговують ці права власності? 4. Як називається підприємство, для створення якого використовуються засоби багатьох власників? 5. До якого виду цінних паперів відносяться привілейовані акції й конвертовані облігації?	Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала: – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь.	2

		<p>6. Що означає точка D на графіку?</p> <p>7. Як називається лінія АВ на графіку?</p> <p>8. Як називається потенційна здатність інвестицій у короткий час і без істотних фінансових втрат трансформуватися в кошти?</p> <p>9. Який з показників характеризує приріст середнього рівня цін у певному періоді часу?</p> <p>10. Яким буде результат, якщо у процесі нарощування номінальна процентна ставка буде більшою за темп інфляції?</p>		
	<p>Практичне завдання – розв’язання розрахункових задач із визначення впливу інфляції на майбутню вартість грошових потоків за проектом.</p>	<p>Повторити тему «Інфляція: її вимір та методи оцінки інфляції» і розв’язати задачу № 8.</p> <p><i>Задача № 8.</i> Необхідно визначити реальну майбутню вартість грошових коштів, що інвестуються, із урахуванням інфляції за таких умов: обсяг інвестицій складає 400 млн. грн.; період інвестування – 3 роки; процентна ставка з урахуванням інфляції – 12 % на рік; очікуваний темп інфляції 4,5 % за рік.</p>	<p>Виконання практичного завдання. Завдання оцінюється максимально в 2 бали:</p> <p>– 2 бали – завдання виконані у повному обсязі, висновки зроблено вірно;</p> <p>– 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), висновки зроблено з незначними неточностями;</p> <p>– 0 балів – завдання не виконано.</p>	2
Усього за ЗМ 3	4			8
4	Тестування	<p>Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 7)</p> <p>1. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний, ф’ючерсний контракти, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону?</p> <p>2. Яку роль виконують фірми на ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів»?</p> <p>3. Для якої з наведених ситуацій застосовується інноваційний рівень прийняття рішень в умовах ризику?</p> <p>4. Що є процентною ставкою у «Теорії міжчасового вибору»?</p> <p>5. До якого виду цінних паперів відносяться привілейовані акції й конвертовані облигації?</p> <p>6. Яка із цих видів діяльності не відноситься до функцій фінансових посередників?</p> <p>7. Як називаються цінні папери, які являють собою зобов’язання по виплаті фіксованих сум коштів в узгоджені умовами випуску моменти часу і з обумовленими процентними ставками?</p> <p>8. Який режим валютного курсу діяв в Україні до 2014 року?</p> <p>9. У чому полягає сутність експертного методу оцінки інвестиційних ризиків?</p> <p>10. Який із показників характеризує приріст середнього рівня цін у певному періоді часу?</p>	<p>Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала:</p> <p>– 0,2 бала за правильну відповідь;</p> <p>– 0 балів – неправильна відповідь.</p>	2
	<p>Практичне завдання – розв’язання розрахункових задач із оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів за показниками NPV, PI, PBP, IRR.</p>	<p>Повторити тему «Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів» і розв’язати задачу № 9 (варіант – відповідно до порядкового номера студента у списку групи).</p> <p><i>Задача № 9.</i> В інвестиційну компанію поступили бізнес-плани двох альтернативних інвестиційних проектів. Дані, що характеризують ці проекти, наведені у таблиці 1. Необхідно оцінити ефективність інвестиційних проектів за показниками NPV, PI, PBP, IRR та обґрунтувати доцільність інвестування у той чи інший проект.</p>	<p>Виконання практичного завдання. Завдання оцінюється максимально в 6 балів:</p> <p>– 6 балів – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок, висновки обґрунтовано;</p> <p>– 5 балів – завдання виконані у повному обсязі, однак є незначні неточності у розрахунках, висновках;</p> <p>– 4 бали – завдання виконані у повному обсязі, однак є певні недоліки у здійсненні розрахунків та формулюванні висновків;</p> <p>– 3 бали – завдання виконані не у повному обсязі, частина завдань залишилися не розв’язаними, у висновках є неточності;</p> <p>– 2 бали – завдання виконані не у повному обсязі, частина завдань</p>	6

			залишилися не розв'язаними, висновки не обґрунтовані; – 1 бал – завдання виконані не у повному обсязі, більша частина завдань залишилися не розв'язаними, висновки не обґрунтовані; – 0 балів – завдання не виконані.	
	Тестування	Проходження он-лайн тесту в системі Moodle (тест 8) 1. Для якої з наведених ситуацій застосовується інноваційний рівень прийняття рішень в умовах ризику? 2. Яка із цих видів діяльності не відноситься до функцій фінансових посередників? 3. До якого виду цінних паперів відносяться привілейовані акції й конвертовані облигації? 4. У чому полягає сутність експертного методу оцінки інвестиційних ризиків? 5. Який з показників характеризує приріст середнього рівня цін у певному періоді часу? 6. Як називаються цінні папери, які являють собою зобов'язання по виплаті фіксованих сум коштів в узгоджені умовами випуску моменти часу і з обумовленими процентними ставками? 7. Що є процентною ставкою у «Теорії міжчасового вибору»? 8. Яку роль виконують фірми на ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів»? 9. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний контракт, ф'ючерсний контракт, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону? 10. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний, ф'ючерсний контракти, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону?	Виконання тестових завдань. Загалом передбачено виконання 10 завдань. Тестове питання оцінюється максимально в 0,2 бала: – 0,2 бала за правильну відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь.	2
	Практичне завдання – аналіз діяльності багатонаціональних підприємств на основі інвестування міжнародного бізнесу.	Повторити тему «Роль прямих закордонних інвестицій у розвитку міжнародного бізнесу», обрати багатонаціональне підприємство-об'єкт дослідження, проаналізувати його діяльність на ринках країн світу і підготувати презентацію із прикладом розвитку багатонаціонального підприємства на основі інвестування.	Виконання практичного завдання: – 5 балів – завдання виконано у повному обсязі; – 4 бали – завдання виконано у повному обсязі, однак є певні недоліки в поданні та оформленні матеріалу, формулюванні висновків; – 3 бали – завдання виконано не у повному обсязі, частина питань залишилася не розкритою, матеріал оформлено без недоліків; – 2 бали – завдання виконано не у повному обсязі, частина питань залишилася не розкритою, матеріал оформлено з недоліками; – 1 бал – завдання виконано не у повному обсязі, частина питань залишилася не розкритою, матеріал оформлено із суттєвими недоліками; – 0 балів – завдання не виконано.	5
Усього за ЗМ 4	4			15
Усього за 4 ЗМ	16			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Зміст завдань містяться на сторінці курсу в CE3H Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11315>

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Підсумкове тестування	<p>Проходження контрольного он-лайн тестування в системі Moodle:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Для якої з наведених ситуацій застосовується інноваційний рівень прийняття рішень в умовах ризику? 2. Яка із цих видів діяльності не відноситься до функцій фінансових посередників? 3. До якого виду цінних паперів відносяться привілейовані акції й конвертовані облігації? 4. У чому полягає сутність експертного методу оцінки інвестиційних ризиків? 5. Який з показників характеризує приріст середнього рівня цін у певному періоді часу? 6. Як називаються цінні папери, які являють собою зобов'язання по виплаті фіксованих сум коштів в узгоджені умовами випуску моменти часу і з обумовленими процентними ставками? 7. Що є процентною ставкою у «Теорії міжчасового вибору»? 8. Яку роль виконують фірми на ринку капіталів відповідно до «Теорії позикових коштів»? 9. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний контракт, ф'ючерсний контракт, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону? 10. До якого виду цінних паперів відносяться форвардний, ф'ючерсний контракти, опціон, варрант, цінні папери із властивостями опціону? 	<p>Тестовий контроль знань передбачає виконання підсумкового тестування в системі Moodle. Загальна кількість завдань в підсумковому тесті – 60, кожне питання оцінюється в 0,4 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,4 бали – правильна відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. 	24
	Практичне завдання – розв'язання розрахункової задачі.	<p>В інвестиційну компанію поступили для розгляду бізнес-плани двох альтернативних інвестиційних проєктів. Дані, що характеризують ці проєкти, наведені у таблиці. Як інвестиційний менеджер визначте теперішню вартість грошових потоків та оцініть ефективність інвестиційних проєктів за показниками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чистого наведеного прибутку за обома інвестиційними проєктами; – коефіцієнту ефективності інвестиційних проєктів; – терміну окупності інвестиційних проєктів; – внутрішньої норми рентабельності інвестиційних проєктів. <p>Зробіть висновки та обґрунтуйте рішення щодо інвестування грошових коштів у той чи інший інвестиційний проєкт.</p>	<p>Розв'язання практичного завдання. Бали за розв'язання розрахункової задачі отримуються відповідно до виконання кожного із 4-х завдань. Максимальна оцінка 16 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 13–16 балів – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок; – 10–12 балів – завдання виконані у повному обсязі, розрахунки виконані без помилок або з незначними помилками; – 7–9 балів – завдання виконані не у повному обсязі (більше 50 %), розрахунки виконані із помилками; – 4–6 балів – завдання виконані менше ніж на 50 % або із помилками, розрахунки не виконані або виконані із грубими помилками; – 1–3 бали – завдання не виконані або виконані з грубими помилками, розрахунки не виконані. 	16
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Задоя А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність : навчальний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
2. Коваленко Н. М. Теоретичні підходи до управління інноваційно-інвестиційними проектами в зовнішньоекономічній діяльності. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту зовнішньоекономічної діяльності* : колективна монографія / за заг ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. С. 251–298.
3. Менеджмент закладів освіти, культури та спорту : науково-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. Д. Т. Бікулова. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 360 с.
4. Менеджмент міжнародного бізнесу : науково-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. Бікулова Д. Т. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 376 с.
5. Управління бізнес-процесами підприємства : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» / за ред. докт. наук держ. упр., проф. Бікулова Д. Т. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 456 с.

Додаткова:

1. Gestrin, Michael V. The contribution of international business investment to the Sustainable Development Goals: Key actors and recent trends, OECD, Paris, 2019. URL: <https://www.oecd.org/investment/The-contribution-of-international-business-investment-to-the-sustainable-development-goals.pdf> (дата звернення: 08.08.2021).
2. Babu John Mariadoss. Foreign direct investments : Core Principles of International Marketing. USA : University of Minnesota, 2015. URL: <https://opentext.wsu.edu/mktg360/chapter/2-5-foreign-direct-investment/> (дата звернення: 08.08.2021).
3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: для компаний и фирм, Київ : ЦНЛ, 2015. 448 с.
4. Вітлінський В. В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. Київ : КНЕУ, 2000. 292 с.
5. Єрмошенко М. М. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2006. 156 с.
6. Коваленко Н. М., Головань О. О., Олійник О. М., Сухарева К. В. Позиціонування в системі глокального менеджменту ТНК. *Наукові праці національного університету харчових технологій*. Київ: НУХТ. 2018. Том 24. № 3. С. 62–70.
7. Коваленко Н. М., Олійник О. М., Головань О. О. Стратегії позиціонування транснаціональних корпорацій на локальних ринках. *Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 22–23 травня 2018 р. : тези доп.* Київ : НУХТ, 2018. С. 70–71.
8. Kovalenko N. M., Polovet's D. Features of international financial support of the reforms and socio-economic development of Ukraine. *Молода наука–2018 : збірн. наук. праць студентів, аспірантів і молодих вчених : у 4 т.* Запоріжжя : ЗНУ, 2018. Т. 4. С. 182–183.
9. Мертенс А. В. Инвестиции. Киев : Киев. инвестиц. агенство, 2007. 680 с.
10. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. Київ : ЦНЛ, 2008. 226 с.
11. Пересада А. А. Основы инвестиционной деятельности. Киев : ЦУЛ, 2006. 248 с.
12. Пересада А. А., Онікієнко С. В., Коваленко Ю. М. Інвестиційний аналіз : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2003. 134 с.
13. Сазонець О. М. Управління міжнародним бізнесом : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2019. 338 с.
14. Ушакова Н. Н., Унковская Т. Е., Гуляева Н. Н., Гринюк Н. А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. Киев : КГТЕУ, 2007. 290 с.
15. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів : конспект лекцій. Київ : МАУП, 2002. 128 с.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
3. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
4. Запорізька обласна державна адміністрація. URL: <http://www.zoda.gov.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
5. Головне управління статистики у Запорізькій області. URL: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
6. Український банківський портал. URL: <http://www.banker.com.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
7. Бізнес : журнал. URL: <http://www.business.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
8. Експерт : український діловий журнал. URL: <http://www.expert.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
9. Ділова столиця. URL: <http://www.dsnews.com.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
10. Комерсант-Україна : газета. URL: <http://www.kommersant.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
11. Companion : журнал. URL: <http://www.companion.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
12. Контракти : журнал. URL: <http://www.kontrakty.com.ua> (дата звернення: 08.08.2021).
13. Korrespondent.net. URL: <http://www.korrespondent.net> (дата звернення 08.08.2021).
14. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service> (дата звернення: 08.08.2021).
15. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 08.08.2021).